

N1136-60048

Byfunn fra felt FT – Folkebibliotekstomten, Kjøpmannsgata 20-26. (TA 1973/1) Gbnr. 401/285, Trondheim kommune, Trøndelag.

Folkebibliotekstomten

Oversikt over delfelt

 Etterreformatorisk kjeller

1:500 10m

Figur 1: Oversikt over delfelt på Folkebibliotekstomten. (Alström og Hodkinson.1986:9).

Sammendrag gjenstander:

Gjenstand	Antall
Bakstehelle	67
Bark	2
Bolle	22
Brikke	1
Bryne	41
Bygningsdel	1
Bygningsstein	10
Bøtte	3
Dekorelement	10
Digel	1
Emne	1
Fat	4
Figur	2
Fingerbøl	1
Fingerring	1
Fiskesperre	3
Flaske	4
Flis	5
Fottøy	281
Fragment	30
Futteral	1
Garnfløtt	8
Gevir	43
Hakke	1
Hank	1
Hengsel	1
Horn	3
Hvalbeinplate	1
Håndtak	20
Håndten	1
Hår	1
Islegg	1
Kam	14
Kar	36
Kile	1
Klosse	1

Gjenstand	Antall
Kniv	6
Knute	1
Krampe	1
Kritt	1
Krok	1
Krukke	2
Kule	1
Kutt	1
Kvernstein	3
Kvist	2
Lampe	2
Leirkar	85
Leketøy	7
Lokk	12
Låsepinne	8
Meisel	2
Mugge	5
Mørtel	2
Nagle	36
Nøkkel	1
Nål	22
Osteologisk materiale	15
Panne	3
Perle	5
Pinne	41
Pipe	13
Planke	3
Plate	1
Plugg	41
Potte	300
Pren	1
Produksjonsavfall	104
Prøve	224
Pølsepinne	8
Påle	4
Rem	1

Gjenstand	Antall
Ring	1
Runepinne	2
Sepulkralstein	2
Skaft	4
Skap	2
Skive	15
Skje	2
Slagg	16
Slire	7
Smykkestein	1
Spade	1
Spiker	17
Spillebrikke	49
Spinnehjul	16
Stake	1
Staur	2
Stav	38
Stein	26
Steke-spade	2
Stropp	2
Sylær	1
Søkke	3
Tau	1
Tekstil	12
Tellepinne	2
Terning	1
Tyngde	4
Tønne	1
Ukjent	100
Vekt	38
Vektlodd	15
Vevlodd	15
Vevskyttel	1
Vindu	1
Vindusbly	2
Vindusglass	2

Sammendrag materiale:

Materiale	Antall
Bark	1
Bein	202
Bein/kobber	3
Bergart	148
Bergart/kobber	1
Bergart/lær	1
Bergart/tre	1
Bergart/ukjent	1
Bly	1
Flint	9
Gevir	2
Gevir/bein	44
Glass	19
Gull/ametyst	1
Horn	3

Materiale	Antall
Jern	23
Jern/tre	1
Jern/ukjent	3
Jet/sølvlegering /tinn	1
Jord	21
Kalk	1
Keramikk	420
Kleber	150
Kobberlegering	3
Kvarts	1
Lær	409
Lær/tre	3
Leire	15
Mørtel	1

Materiale	Antall
Nøtteskall	1
Organisk materiale	4
Porfyr	1
Skjell	15
Slagg	16
Tann	3
Tegl	8
Tekstil	11
Tre	385
Tre/kobberlegering	1
Ukjent	59
Ukjent/tre	1

Funnomstendigheter:

F. ved arkeologiske undersøkelser på Folkebibliotekstomten, delfelt FT i 1978 (og 1985).

Felt FT, sammen med felt FU, ble gravd i to omganger. I 1978 ble feltene gravd ned til fase 8, før feltene ble fylt igjen og brukt som parkeringsplass. I 1985 ble feltene åpnet igjen, denne gang med maskin, og rensset for hånd og tegnet. Under denne siste utgravningen i 1985 var feltene slått sammen, med betegnelsen FU.

Felt FT ble derfor gravd som med betegnelsen FT i 1978, men gikk over i FU i 1985, da de siste fasene ble gravd. Utover dette holdt feltgrensene seg stabile.

Feltet ble gravd stratigrafisk, men det ble lagt mindre vekt på jordlag enn konstruksjoner, da hus og passasjer opptrådte i et gjengående mønster, samt at det ikke ble tilstrekkelig tid til en detaljert dokumentasjon av lag. Feltet ble delvis gravd ned til steril grunn (Alström og Hodkinson 1986).

Både i 1978 og i 1985 ble det funnet en del moderne forstyrrelser. Strukturene som ble funnet på feltet besto i hovedsak av konstruksjoner og passasjer. Konstruksjonene lå orientert i øst/sørøst – vest/sørvestlig retning, og de fleste konstruksjonene, men unntak av fase 1, har vært laftet. I tillegg ble det også påvist sleppverkskonstruksjoner. I fase 1-3 ble drypprom (dråpefall – les: «dropprum (svensk)» benyttet i stedet for passasje i nordlig del. I fase 2 var «mullbänk» en vanlig konstruksjonsmetode, og det ble også anlagt store for å jevne ut for dalende terreng, samt trolig grunnnet veldig våt grunn.

Med unntak av fase 8-9, var funksjonsbestemmelse av hus og bygninger på feltene vanskelig, og det var mangel på gjenstander som kunne bringe lys over funksjonene da det ikke ble funnet f.eks. avfallsprodukter eller bruksgjenstander. Alström og Hodkinson (1986) nevner derimot at det ble funnet en del skomateriale smat gjenstander med dyreornamentikk, og tolker området til å ha vært preget av velstand. I fase 8-9 var derimot bevaringsforholdene spesielt gode, og i disse fasene ble det påvist konstruksjoner som tolkes som bl.a. handelsboder og en stall (Alström og Hodkinson 1986).

Figur 2: Leirterrasse. K18 i fase 2, felt FU/FT. Hentet fra Alström og Hodkinson 1986:113.

Stratigrafi og faseinndeling:

Delfeltet ble delt inn i 11 stratigrafiske faser, basert på observerte endringer i konstruksjonsmønstre (Alström og Hodkinson 1986). Den senere stratigrafiske analysen for Folkebibliotekstomten grupperte alle delfeltene i 12 hovedfaser (Christoffersen et.al. 1988:48), som i 1994 ble korrelert med absolutte dateringer for de respektive fasene fra 900-tallet til etter 1600 (Christoffersen og Nordeide 1994). De absolutte fasedateringene for baseres på dendrokronologi, myntfunn, sko, keramikk og C14-dateringer.

Delfeltfaser felt FT (Alström og Hodkinson 1986).	Hovedfaser (Christoffersen et.al. 1986:48)	Datering e.Kr. (Christoffersen og Nordeide 1994)
11	12	1600-
10	11	1500-tallet
10	10	1325-1500
9	9	1275-1325
8	8	1225-1275
7	7	1175-1225
6		
5	6	1150-1175
4 II	5	1100-1150
4 I	4	1050-1100
3	3	1025-1050
2 II	2	-1025
2 I		
1	1	900-tallet

Tabell 1: Oversikt over faseinndelinger på felt FT.

Dateringer:

For Felt FT foreligger 17 dendrokronologiske dateringer:

N-nr.	Datering	Lagnummer
N55185	Ytre årring:1206	26A
N55186	Ytre årring:1216	26B
N55187	Ytre årring: 1217	26C
N55188	Ytre årring:1217	26D
N55190	Ytre årring:1238	39A
N55192	Ytre årring:1229	39D
N55193	Ytre årring:1213	40
N55194	Ytre årring:1238	56
N55195	Ytre årring:1239	65
N55196	Ytre årring:1236	66
N55198	Ytre årring:1236/1237	68a
N55199	Ytre årring:1238	68b
N55204	Ytre årring:1227	69e
N55207	Ytre årring:1237	73
N56452	Ytre årring:1233	64
N59317:1	Ytre årring:1255	55
N59317:2	Ytre årring:1522?	55

Tabell 2: Oversikt over dendrokronologiske dateringer på felt FT.

Dokumentasjon fra feltet inneholder feltdagbøker, tegninger og foto, samt en rapport fra den stratigrafiske analysen av feltet (Alström og Hodkinson 1986).

Feltledere: Brian Hodkinson i 1978 (og Ulf Alström, delfelt FT og FU sammenslått 1985).

Koordinater:

Projeksjon: EU89-UTM; Sone 32, N: 7034359, Ø: 569898.

Funnet av:

Brian Hodkinson

Funnår:

1978

Litteratur:

Alström, U. og Hodkinson, J. (1986): Stratigrafisk analyse. Delfelt FA, FT og FU. *Fortiden i Trondheim bygrunn: Folkebibliotekstomten. Meddelelser (4)*. Trondheim: Riksantikvaren.

Christophersen, A. et.al. (1988): Utgravning, kronologi og bebyggelsesutvikling.» *Fortiden i Trondheim bygrunn: Folkebibliotekstomten. Meddelelser (13, del 1)*. Trondheim: Riksantikvaren.

Christophersen, A. og Nordeide, S.W. (1994): *Kaupangen ved Nidelva: 1000 års byhistorie belyst gjennom de arkeologiske undersøkelsene på folkebibliotekstomta i Trondheim 1973-1985*. Oslo: Riksantikvaren.